

viață cu regia. Dacă la toate acestea adăugăm sălile goale, dezolante, aroganța directorilor, absența cronicarilor, sărăcia tranziției interminabile, ce obținem?

Nimic alta decât două feluri de actori. Primul sunt cei resemnați, oportuniști - adaptați locului, mediului, șefilor, jucând rolul mulțumiților. Pozitivi - i-a numit cineva. Auzi, pozitivi! Ceilalți, cum ar veni negativi, sunt revoluționarii, "ăi de pe baricade", cei cu revendicările, nerecunoscătorii, cei ce pun bețe-n roate, oile negre, caii de bătaie pentru directorii suficienți și încremeniți în proiecte depășite, desuete, incoerente.

În fond acești actori sunt elementele de progres, ei, nemulțumiții, vor ceva, așteaptă schimbarea (o, da, schimbările astea!), sunt exigenți și realiști și nu se mulțumesc cu puțin.

Mi-a fost dat să văd actori tineri serioși și gravi, citind cărți importante și visându-se racordați la cultura europeană. Cum mi-a fost dat să văd și actori care au părăsit senini teatrul pentru afaceri profitabile (unul este chiar vameș, da, vameș se făcu fiul nostru risipitor!). Sau actori care nu

trec în vechi prin librării, pe la expoziții, prin sălile de concert, nu participă la viața civică - se retrag, strategic, în cercuri mici, unde împărat e alcoolul... Și nu numai că nu citesc filosofie, dar n-au aflat încă nici de cartea unei mai vârstnice colege de breaslă, una Maria Filotti care în "Amintirile" ei vorbește cu atâta convingere și emoție despre inteligența și cultura actorului, mult mai importante decât talentul dăruit de Dumnezeu... Alții, vai, iubitori și ei de arginți, acceptă să joace în sușe penibile, jenante.

Fericiți cei cărora norocul le-a scos în cale regizori buni!

Vă amintiți ce scrie Bergman în "Lanternă (lui) magică"? "Fericirea maximă a vieții în teatru a fost atunci când jucam și repetam permanent. Repetam trei săptămâni și în cea de a patra aveam premiera. Am dat nouă spectacole în opt luni! Viața noastră aparținea teatrului, de la 9 dimineața la 11 seara..." Ce vremuri!

Elisabeta Pop

O nouă promoție de șomeri? Clasa prof. Dem Rădulescu în Omoară-l pe aproapele tău! după S. Mrožek

Sps praful de pe scândură

Opinia publică

Luni, 8 februarie 1999, câțiva indivizi tineri au intrat, puși pe harță, în holul casei de bilete a Teatrului "Nottara" și au interpellat casiera privind îndrăzneala de a se include în repertoriu piesa unui evreu homosexual. Era vorba de Tony Kushner și de partea întâi a dipticului **Îngeri în America**. Ceea ce i-a deranjat cel mai mult pe indivizii respectivi era subtitlul piesei: "O fan-tezie gay pe teme naționale". Presupun că alăturarea cuvântului "gay" temelor naționale (chit că aici era vorba, ironie, de teme naționale americane) a provocat valul de mânie. Nu mai comentez distrugerea constantă a afișelor acestui spectacol, telefoanele de amenințare etc. ce au continuat toată săptămâna respectivă. Interesantă a fost reacția polițiștilor sosiți "să ne apere". Primul dintre aceștia, un ofițer, a întrebat în primul

rând dacă avem *aprobare* să jucăm piesa. "De la cine?" a fost întrebat la rândul-i. "De la forurile în drept", a răspuns el. I s-a explicat, calm, că libertatea de expresie artistică nu mai necesită, azi, aprobări. "Și totuși, *opinia publică*..." a început ofițerul de poliție o frază din alte vremuri. Și a dorit să urmărească personal o parte din spectacol. Așa încât sus, la intrare, polițiști în uniformă ne păzeau de posibili agresori, în timp ce jos, în sală, alți polițiști ne cercetau pentru posibilele intenții de periclitate a moralei publice.

Aveam astfel, pe viu, imaginea bieteii societăți românești ce încearcă să se democratizeze. Pe de o parte, trebuie să apere libertățile dobândite, pe de alta continuă să aibă o nostalgie ciudată după "o tiranie crâncenă, ca în Rusia".

Ce e drept, amenințările au

încetat, la fel de brusc precum apăruseră, o dată cu înăbușirea celei de a șasea mineriade și arestarea liderilor ei. Pentru prima dată, după mult timp, atacul împotriva demnității umane nu se mai putuse ascunde în spatele *opinii publice*.

Rămâne însă de văzut cât de suportabile vor fi, într-adevăr, temele naționale (românești, de această dată) când vor fi demitizate, când clișeele educației "naționale" vor fi puse sub semnul întrebării, iar marile figuri ale istoriei naționale, coborâte de pe soclu și aduse pe scenă în complexitatea lor. Reacția *opinii publice* va măsura, atunci, gradul de maturitate a unei societăți care "se îndoiește, deci cugetă, cugetă, deci există".

Theodor-Cristian Popescu